ROLUL ADMINISTRAŢIEI PUBLICE ÎN DEZVOLTAREA REGIONALĂ: PROBLEME ŞI PROVOCĂRI

Aurelia CEAICOVSCHI

CZU: 353.07(478) ceaicovschi.aurica@gmail.com

Regional development, in a broad sense, includes a wide spectrum of terms. Among the most frequent are: natural regions, natural landscape, ecosystem, climate, historical and cultural values,economic development, infrastructure development, industrial enterprises, quality services, happy people, and the list could go on and on, because regional development is more than land planning, as some specialists have defined it, regional development encompasses our lives and is the mirror of the reality we live in, a deformed mirror, maybe convex, maybe concave, it all depends on us who look and are responsible of the lens of this mirror.

Dezvoltarea regională, în sens larg, include un spectru larg de termeni. Printre cei mai frecvenți sunt: regiuni naturale, peisaj natural, ecosistem, climă, valori istorice și culturale, dezvoltare economică, dezvoltare a infrastructurii, întreprinderi industriale, servicii de calitate, oameni fericiți, iar lista ar putea continua la nesfârșit, deoarece dezvoltarea regională este mai mult decât o *amenajare a teritoriului*, așa cum unii specialiști au definit-o, dezvoltarea regională cuprinde viața noastră și este oglinda realității în care trăim, o oglindă diformă, poate convexă, poate concavă, totul depinde de noi cei care privim și suntem responsabili de lentila acestei oglinzi.

Fără îndoială, în situația în care necesitățile oamenilor sunt foarte mari în toată țara, iar diferențele de dezvoltare regională sunt esențiale în interiorul țării, între o regiune de alta, între rural și rural, între rural și urban, nu se poate discuta de o repoziționare a politicii de dezvoltare regională prin abandonarea totală a ideii reducerii acestor disparități. Este o mare nevoie de a favoriza accelerarea procesului de dezvoltare acolo unde se poate și există potențial, unde se cristalizează un parcurs de dezvoltare conștient, motivat și asumat. Indiferent de schimbările din sfera politicilor legislative și normative, de promovarea din ce în ce mai accentuată a autorităților publice locale și/sau regionale, Agenția de Dezvoltare Regională are rolul bine stabilit de a îmbunătăți viața oamenilor prin dezvoltarea regională durabilă și competitivă. În aceeași măsură, Republica Moldova are mare nevoie de dezvoltare, întrucât mulți oameni aleg să părăsească țara pentru un trai mai bun în străinătate. Deși se atestă o schimbare a paradigmei de dezvoltare, în creștere, este încă foarte departe de unele state puțin dezvoltate ale Uniunii Europene.

Inovația lucrării se caracterizează prin faptul că dezvoltarea regională nu este o preocupare a unei regiuni, ci a întregii țări, a tuturor locuitorilor Republicii Moldova, indiferent de mediul de reședință.

În virtutea atribuțiilor și competențelor, Regiunea de Dezvoltare Centru are un stimul real de a accelera și a valorifica potențialul pe care îl are cu adevărat, iar efortul consolidat de membrii și ex-membrii CRD constituie o bună practică de sporire a transparenței și libertății de exprimare pe dimensiunea dezvoltării regionale. Administrațiile raionale consideră că instituția centrală ar trebui să promoveze mai intens politicile și proiecte în domeniul protecției mediului, să comunice sistematic cu membrii ADR, cu membrii ADR din Moldova, cu instituțiile relevante de peste hotare, să atragă mai multe fonduri pentru FNDR, să activeze implementarea proiectelor regionale și mediatizarea lor. În vederea dezvoltării armonioase și sustenabile a regiunii, ADR colaborează cu instituțiile administrației publice locale, mediul privat și civil, precum și cu donatorii și partenerii de dezvoltare.

În aceeași ordine de idei vom sublinia faptul că ADR Centru este antrenată în elaborarea şi implementarea politicilor specifice dezvoltării socioeconomice în zona de responsabilitate, în special, Strategiei naţionale de dezvoltare regională, planului operaţional şi a planului anual de implementare. ADR Centru coordonează planul operaţional cu mijloacele financiare naţionale, internaţionale şi locale, dar şi stimulează investiţiile, parteneriatele naţionale şi internaţionale la nivelul RDC. În acest sens, ADR Centru este mandatată să atragă mijloace nebugetare pentru implementarea Strategiei de dezvoltare regională Centru, a programelor şi a proiectelor conexe, să „coopereze cu comunitatea donatorilor activi în regiunea de dezvoltare, să consolideze capacităţile actorilor dezvoltării regionale în domeniul colectării de fonduri în domeniul cooperării intra-regionale şi interregionale, precum şi internaţionale”. Agenţia îşi realizează activitatea în colaborare cu ministerele de ramură, alte autorităţi administrative centrale şi/sau desconcentrate în teritoriu, cu autorităţile administraţiei publice locale, cu asociaţiile obşteşti, organizaţiile sectorului privat şi cu alte persoane juridice şi fizice şi are obligaţia de a mobiliza instituţiile şi organizaţiile competente din regiune în scopul constituirii, menţinerii şi consolidării reţelei regionale de implementare a Strategiei de dezvoltare regională, prin semnarea unui memorandum de înţelegere.

Scopul final al politicii de dezvoltare regională este centrat pe asigurarea condițiilor pentru a stimula dezvoltarea uniformă în profil regional, a crea locuri de muncă, a asigura venituri suficiente și condiții de trai decente pentru cetățeni, a sprijini intervențiile locale, a atrage investiții, a dezvolta afaceri, a îmbunătăți infrastructura tehnico-edilitară etc.

Pornind de la această idee, în lucrarea de față, ne-am străduit să expunem rolul administrației publice în dezvoltarea regională, precum și problemele, provocările pe care le au. Bazându-ne pe cercetarea și investigarea subiectului dat, formulăm următoarele concluzii:

- Republica Moldova a preluat de la UE cele mai bune metode de elaborare a actelor normative, prin urmare la capitolul Cadrul normativ și instituțional de dezvoltare regională, R.M. se poate enumera printre țările europene.
- Rezultatele studiului nostru demonstrează că, deși avem un cadru normativ amplu, politica de dezvoltare regională nu este înțeleasă corect, este gândită

la general, dar nu la nivel teritorial, nu asigură coeziune socială, economică și teritorială. Ea este înțeleasă drept un sector distinct, responsabil de implementarea unor intervenții în infrastructură sau de dezvoltare a serviciilor publice și nu este percepută drept o politică inter-sectorială.

- În scopul dezvoltării economice și sociale uniforme și sustenabile a regiunilor de dezvoltare, unele agenții și-au îndreptat eforturile, mai mult sau mai puțin, spre implementarea unor proiecte/programe complexe de dezvoltare inter-sectorială, cu utilizarea elementelor de inovație și eficiență. Au fost implementate proiecte cu impact regional, finanțate, în general, din Fondul Național de Dezvoltare Regională.
- Rezultatele cercetării cu referință la teoriile, definițiile, conceptele, cadrul legislativ și normativ, precum și metodele de monitorizare, evaluare și eficientizare în domeniul dezvoltării regionale sunt aplicate pe larg în cadrul activității Agenției de Dezvoltare Regională Centru.
- Decalajele atestate între regiunile de dezvoltare regională confirmă faptul că unele regiuni sunt mai dezvoltate economic decât altele datorită faptului că unele raioane precum Ialoveni, Anenii-Noi, Criuleni, Orhei, Dubăsari și Strășeni sunt localizate la graniță cu mun. Chișinău. Luând în considerare infrastructura socială, economică și edilitară subdezvoltată conchidem cu faptul că populația care locuiește în localitățile rurale are un nivel de viață scăzut, ceea ce determină, în mod hotărâtor, calitatea și chiar durata vieții oamenilor.

Elaborarea și implementarea politicii de dezvoltare regională rămâne a fi o prioritate doar a autorității naționale responsabile de acest domeniu, Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale. Dezvoltarea regională presupune cooperare și colaborare, presupune impulsionarea și diversificarea activităților economice, atragerea de investiții, în special, în sectorul privat, îmbunătățirea nivelului de trai. Toate aceste elemente componente, implementate în mod corespunzător, ar trebui să ducă la redresarea pe toate planurile ale regiunilor. Măsurile necesare sunt organizate sub formă de priorități, de axe de intervenție și cuprind toate domeniile în care sunt necesare intervenții.

Recomandat
***Tatiana ȘAPTEFRAȚI**, dr., conf.univ.*